

Aan de gemeenteraad

Op 12 maart 2025 stelden D.A. van Groningen (VVD), I. van Wifferen (D66) en J. Bokhove (GroenLinks) ons schriftelijke vragen over 'Succesvol supportersbeleid Feyenoord'.

Inleidend wordt gesteld:

Eind vorig jaar kwam de voetbalclub Feyenoord negatief in het nieuws na een aflevering van BOOS over de harde kern van Feyenoord. In de aflevering werd kritiek geuit op de club, omdat die onder andere samenwerkt met omstreden supportersgroepen als *Rotterdam Radicals*, supporters met een stadionverbod wel mee laat gaan bij buitenlandse reizen en zich niet uitspreekt tegen misstanden tegenover supporters die bedreigd, geïntimideerd en zelfs mishandeld zijn.

Naar aanleiding van deze uitzending heeft de burgemeester gesprekken gevoerd met de directie van Feyenoord en zijn wij ook als raadscommissie op bezoek geweest bij Feyenoord. Tijdens het werkbezoek sprak Feyenoord uit dat ze echt inzetten op een succesvol supportersbeleid en dit ook belangrijk vinden en willen uitdragen. Tot onze grote verbazing lezen we in het AD dat de Feyenoord-hooligans zich weer van hun beste kant hebben laten zien. Niet alleen bij een ME-training van de politie liep het uit de hand. Ook is er in Rotterdam-Noord vlak bij een viaduct een bedreigende graffiti-tekst aangetroffen met de tekst: "Hitlers vorst, vergas Paul van Dorst." Een tekst die we eerder in Tirana hebben gezien. Onacceptabel en om je als club kapot te schamen.

Vanuit Feyenoord is er nog niet gereageerd. Sterker nog, we begrijpen uit verschillende bronnen dat er 24 uur later supporters van 'De Noordzijde' en 'Rotterdam Radicals' weer een supportersmars organiseerden, wat normaliter wordt gesteund door de *Supporters Liaison Officers* (SLO) van Feyenoord. Terwijl er uit naam van De Noordzijde en Rotterdam Radicals in het verleden juist dit soort misstanden zijn gepleegd. Zeker gezien alle eerdere ontwikkelingen maken we ons grote zorgen over de misstanden onder Feyenoord hooligans.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Welke gesprekken zijn én worden gevoerd met de directie, om ze te helpen met het aanpakken van misstanden door hooligans?

Antwoord:

De burgemeester heeft twee keer met Feyenoord gesproken over de BOOS-uitzending. In het eerste gesprek met de vertegenwoordigers van de directie van Feyenoord en de Raad van Commissarissen stonden twee onderdelen van de BOOS-uitzending centraal, namelijk 1) de manier waarop Feyenoord is omgegaan met Feyenoordsupporters die zich negatief bejegend voelen door andere aanhangers en 2) het gegeven dat aanhangers met een stadionverbod op andere momenten door Feyenoord wel betrokken worden bij (zakelijke) evenementen en afspraken van Feyenoord. Het tweede gesprek met de directie van Feyenoord over deze onderdelen van de BOOS-uitzending vond in februari van dit jaar in de driehoek plaats. Hierin is met Feyenoord besproken dat het beter was geweest dat zij zich na het zien van de BOOS-uitzending (waarvan zij aangaven deze niet vooraf te hebben gezien) duidelijker publiekelijk had uitgesproken en daarmee nadrukkelijker afstand hadden genomen van de misdragingen van een klein, maar hardnekkig deel van de Feyenoordaanhang. De driehoek spreekt vast twee keer per jaar met de directie van Feyenoord over diverse zaken.

Daarnaast heeft wethouder Achbar op 23 januari jl. samen met de stadsmarinier anti-discriminatie met vertegenwoordigers van de directie van Feyenoord gesproken over het tegengaan van discriminatie in en om het stadion.

Tijdens dit gesprek is onder andere gesproken over de rol van Feyenoord voor de stad. Het gedeelde beeld dat hieruit naar voren kwam, is dat het wenselijk is om de krachten structureel te bundelen in plaats van elkaar alleen te ontmoeten op momenten dat zich een incident heeft voorgedaan. Afgesproken is dat de directie van Feyenoord en de wethouder Samenleven elkaar hier vaker over spreken

Vraag 2:

Welke belemmeringen ziet de directie om stappen te zetten?

Antwoord:

Feyenoord heeft aangegeven zich, net als het college, als BVO te blijven uitspreken en nadrukkelijk inspannen om excessen binnen het voetbal te voorkomen. Daarin trekt Feyenoord graag samen op met alle overige stakeholders en met name met de driehoek en de KNVB. In eerdere correspondentie heeft Feyenoord uiteengezet wat zij in dit kader allemaal al doen, waar de touwtjes recent nader zijn aangetrokken en wat ze komende maanden nog extra gaan doen in het stadion en op/via de eigen mediakanalen. Feyenoord heeft hier onder meer in brieven van 11 maart 2024 en 20 februari 2025 (bijlage bij raadsbrief 27 maart jl.) nadere toelichting in gegeven.

Vraag 3:

Hoe verhouden deze misstanden zich tot hun "succesvol supportersbeleid" waar de club zo trots over spreekt?

Antwoord:

Bij de [raadsbrief van 27 maart jl.](#) is een brief van Feyenoord toegevoegd, waarin Feyenoord hun supportersbeleid toelicht. Feyenoord heeft naar aanleiding van de BOOS-uitzending op 28 november 2024 publiekelijk een statement gemaakt dat is terug te vinden op hun website. In dit statement reflecteert Feyenoord zelf uitgebreid op het naar eigen zeggen succesvolle supportersbeleid. Ik verzoek u dan ook voor de visie van Feyenoord dit statement te lezen.

Vraag 4:

In hoeverre heeft de burgemeester de club gevraagd openlijk afstand te nemen van deze misstanden?

Antwoord:

Zoals benoemd bij het antwoord op vraag 1 heeft de driehoek m.b.t. de BOOS-uitzending aangegeven dat het vanuit Feyenoord beter was geweest om zich na het zien van deze uitzending meer publiekelijk en nog duidelijker uit te spreken hieromtrent. Daarmee had de club nadrukkelijker afstand kunnen nemen van de misdragingen van een klein, maar hardnekkig deel van de Feyenoordaanhang.

Na het aantreffen van bedreigende tekst op een viaduct in Rotterdam Noord heeft de burgemeester contact opgenomen met de directie van Feyenoord. De directie van Feyenoord heeft aangegeven dit ook ten zeerste te betreuren maar stelt geen verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor het gedrag van alle supporters buiten het stadion en los van de wedstrijden. Het college is van mening is dat Feyenoord zich actief moet blijven uitspreken tegen bedreigende teksten die in hun naam worden geuit en wij zullen hen hierop blijven aanspreken.

Vraag 5:

Heeft de driehoek in kaart wie de hooligans binnen de harde kern zijn?

Antwoord:

Ja, de driehoek heeft een goed beeld van de verschillende supportersgroepen en type aanhangers van Feyenoord.

Vraag 6:

Is de burgemeester bereid om in samenwerking met de driehoek en Feyenoordsupporters uit deze groep die zich steeds misdragen op een soort openbare zwarte lijst te zetten?

Antwoord:

Politie, OM, gemeente en Feyenoord werken samen om aanhangers die zich misdragen rondom voetbalwedstrijden, aan te pakken. De politie en het OM treden vanzelfsprekend op tegen personen die andersoortige misdrijven of overtredingen begaan. Het opstellen van een openbare zwarte lijst van Feyenoord-supporters die strafrechtelijk worden/zijn veroordeeld is zowel niet mogelijk als wenselijk, gezien de geldende privacywetgeving. De voor het Openbaar Ministerie van toepassing zijnde Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) biedt geen grondslag om deze gegevens te verstrekken ten behoeve van het opstellen van een openbare zwarte lijst.

Vraag 7:

Ziet de burgemeester de mogelijkheid om op basis van de Wet Bestrijding Voetbalvandalisme en Overlast bestuurlijk op te treden bij groepsbelediging zoals bedoeld in Artikel 137c Wetboek van Strafrecht?

Antwoord:

Het artikel 137c Wetboek van Strafrecht valt onder de misdrijven tegen de openbare orde. Als dit artikel is overtreden – en dus ook de openbare orde is aangetast – is dit een gedraging die kan worden meegenomen in de afweging een bestuurlijke maatregel (zoals een gebiedsverbod) te treffen. Of dit proportioneel en subsidiair is zal per geval moeten

worden beoordeeld. Dus de mogelijkheid bestaat en wanneer de openbare orde is geschaad, zal met politie en OM worden bekeken welke maatregelen nodig zijn.

Het feit dat het een artikel uit het wetboek van strafrecht is, maakt dat het OM bij overtreding van dit artikel kan overgaan tot vervolging. Politie en OM beoordelen elke aangifte, dus ook die waar het strafbare feiten in relatie tot voetbal betreft, en maken beoordelen of onderzoek en vervolging opportuun en haalbaar is.

Vraag 8:

Hoe ziet u de rol van de gemeente in het bijdragen aan uitbannen van homofobie, racisme en geweld binnen de (betaald)voetbalwereld in Rotterdam voor zich?

Antwoord:

Het college blijft zich inspannen om misstanden en uitdagingen binnen het voetbal aan te pakken. Hierover zijn we continu met de club in gesprek. Daar waar mogelijk en nodig zoeken we verbinding met de landelijke partners zoals de KNVB en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Verder wordt gesteld dat:

In de uitzending van *Eva* van 28 november 2024 werd gesteld dat de gemeente Rotterdam een subsidierelatie onderhoudt met Feyenoord via een individuele SLO.

Vraag 9:

In hoeverre is dit waar? En als dit waar is, welke voorwaarden zijn aan deze relatie verbonden?

Vraag 10:

Voldoet de huidige werkwijze van de SLO aan de opdracht vanuit de gemeente?

Vraag 11:

Bent u voornemens om deze subsidierelatie tegen het licht te houden in navolging van de misstanden?

Antwoord op de vragen 9, 10 en 11:

Vanuit de gemeente ontvangt Feyenoord jaarlijks een subsidie voor het 'Fancoach project Feyenoord'. Dit project is gericht op jonge Feyenoordsupporters, tussen de 12 en 23 jaar, die voor het eerst een overtreding begaan in of direct rondom het stadion. Het project heeft drie doelen: 1) vergroten van de clubbinding en het maatschappelijk verantwoordingsbesef 2) afname van voetbalvandalisme en geweld en 3) afname van recidive bij first offenders. Een voorbeeld hiervan is een bezoek brengen aan het Anne Frankhuis na het roepen van antisemitische leuzen. Dit alternatieve traject dient bij te dragen aan de genoemde doelen naast de reguliere reactie van Feyenoord, namelijk een sanctie, bijvoorbeeld een lokaal stadionverbod. De subsidie voor dit project gaat naar de club. Er wordt dus geen subsidie verleend aan een individuele SLO.

Voor deze subsidie gelden verder de algemene subsidievoorwaarden van de gemeente Rotterdam zoals geformuleerd in de Subsidieverordening Rotterdam 2014 (SVR2014) en het subsidieprotocol. Daarnaast is ook de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) van toepassing. Elk jaar opnieuw worden de aanvraag en de verantwoording nauwkeurig beoordeeld. Op deze manier wordt de subsidieverlening jaarlijks getoetst en zoals door u gevraagd, tegen het licht gehouden. Het college is van mening dat deze subsidie vooralsnog juist bijdraagt aan de doelstellingen die Feyenoord heeft m.b.t. het beperken en terugdringen van misdadingen onder jonge Feyenoordsupporters.

Verder wordt gesteld:

De KNVB heeft al enige jaren een programmanager racisme en discriminatie, ook heeft de organisatie in 2020 het plan 'Ons voetbal is van iedereen' opgesteld. Dit met als doel een 'intensievere gezamenlijke aanpak tegen racisme en discriminatie.' De KNVB heeft daarnaast enkele jaren geleden de 'discriminatiemelder app' opgericht.

Vraag 12:

Welke rol speelt de KNVB in het ondersteunen van de club bij problemen door hooligans?

Antwoord:

De KNVB ondersteunt BVO's in Nederland op drie manieren. Allereerst met advies en ondersteuning, bijvoorbeeld bij het opsporen van daders met videobeelden, met verhalen van schade op daders, de inzet van veiligheidscoaches en het contact tussen club en lokale autoriteiten. Ten tweede met opleidingen voor bestuurders, veiligheidscoördinatoren, stewards en SLO's. De derde manier van ondersteuning is het opleggen van landelijke stadionverboden, zodat niet elke club dat zelfstandig hoeft te doen. Voor het opleggen van lokale en landelijke stadionverboden kijkt de KNVB samen met de Nederlandse clubs naar de praktische toepassing van de richtlijnen om tot een verbod te komen. Zo draagt de KNVB eraan bij dat clubs handvatten krijgen om op wedstrijddagen binnen en buiten stadionhekken supporters aan te pakken.

De KNVB stelt daarnaast via de licentie eisen die bijdragen aan de veiligheid in het stadion, zo zijn er eisen voor het camerasysteem, de bemensing van de veiligheidsorganisatie en fysieke veiligheidseisen aan het stadion. Die worden jaarlijks getoetst.

Vraag 13:

In hoeverre is het bovengenoemd actieplan recent nog geëvalueerd in samenspraak met de gemeente en andere ketenpartners?

Antwoord:

Het programma 'Ons voetbal is van iedereen' (OVIVI) is gelanceerd in 2020. OVIVI is een actieplan op landelijk niveau waarvan de 'tools' op lokaal niveau kunnen worden ingezet en gebruikt. Het actieplan richt zich op verschillende manieren op het tegengaan van racisme en discriminatie binnen het voetbal. Tools die via het programma aan clubs worden aangeboden zijn o.a. campagnes, bewustwording op signalering en aanpak die lokaal kunnen worden ingezet. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd door het ministerie van VWS. Tijdens de evaluatie wordt opgehaald wat werkt en worden waar nodig nieuwe tools aangereikt. Voor verdere inhoud verwijzen wij u door naar het openbaar beschikbare rapport OVIVI 2023-2025

Vraag 14:

In hoeverre wordt de app als middel om misstanden tegen te gaan dat op dit moment gebruikt?

Antwoord:

De KNVB heeft gelijktijdig met de oprichting van het actieplan 'Ons voetbal is van iedereen' de DiscriminatieMelder app' gelanceerd. Deze app is tot standgekomen i.s.m. Anti-Discriminatievoorzieningen waaronder RADAR en richt zich niet alleen op voetbal gerelateerde discriminatie meldingen. Via deze app kan elke bezoeker in het stadion anoniem een melding maken wanneer discriminatie en/of racisme wordt geconstateerd. De KNVB geeft aan dat via de app op landelijk niveau sporadisch meldingen worden

gemaakt m.b.t. racisme en discriminatie. Het gaat daarbij om enkele meldingen per club per jaar sinds de app gelanceerd is.

Vraag 15:

In hoeverre hebben we in kaart of dit ook het geval is voor de huidige Feyenoordorganisatie?

Antwoord:

Meldingen die via de app worden gemaakt, worden door de KNVB ook met Feyenoord gedeeld. Feyenoord heeft aangegeven dat er sinds de lancering van de app in 2020 zes meldingen zijn gemaakt. Dit is in lijn met de mededeling van de KNVB dat de app zeer summier wordt gebruikt.

Verder wordt gesteld:

Wij weten niet waarom het stil blijft bij de directie, terwijl we graag zouden zien dat ze zich uitspreken tegen deze misstanden. Tegelijkertijd weten we mede door een onderzoek uitgevoerd door Trouw, dat er steeds vaker medewerkers en bestuurders van professionele voetbalclubs worden bedreigd en geïntimideerd door supporters. Dat is onacceptabel. Niet voor niets heeft minister van Weel op 31 januari 2025 bestuurders van voetbalclubs opgeroepen om aangifte te doen.

Vraag 16:

Hoe is de samenwerking tussen Feyenoord, de driehoek en de KNVB op dit vlak?

Antwoord:

Zoals reeds gesteld in de beantwoording op vraag 1 hebben wij, ook samen met de driehoekspartners, gesprekken gevoerd met Feyenoord over de manier waarop de club reageert op misstanden door Feyenoordaanhangers. Ook zijn we met de KNVB in gesprek over hun rol hierin. We vertrouwen erop dat er voldoende vertrouwen is bij de clubleiding om in geval van bedreiging of dreigende situatie aangifte te doen bij de politie.

Vraag 17:

Welke begeleiding kunnen we als gemeente Rotterdam de directie en medewerkers van Feyenoord bieden, indien er inderdaad sprake is van bedreiging en intimidatie?

Antwoord:

Indien sprake is van een dreigende situatie gericht op personen binnen de club, dan bekijkt het college samen met de driehoekspartners wat noodzakelijk en mogelijk is. Een gemeentelijke bijdrage zou kunnen zijn om mee te denken over welke fysieke maatregelen de bedreigde persoon in zijn/haar privéomgeving kan treffen voor een versterkt veiligheidsgevoel.

De burgemeester,

C.J. Schouten